ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
80 жылдығы және «Психология» бөлімі ашылуының
25 жылдығына арналған

«ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ПСИХОЛОГИЯ: ӨТКЕНІ, БҮГІНІ, БОЛАШАҒЫ»

тақырыбындағы Халықаралық ғылыми-практикалық
конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ
Международной научно-практической конференции

«ПСИХОЛОГИЯ В КАЗАХСТАНЕ: ПРОШЛОЕ, НАСТОЯЩЕЕ, БУДУЩЕЕ»,

посвященной 80-летию Казахского национального
университета аль-Фараби и 25-летию открытия отделения
психологии

MATERIALS
International Research and Practical Conference

"PSYHOLOGY IN KAZAKHSTAN: PAST, NOWADAYS AND FUTURE"

Dedicated to 25th Anniversary of Foundation of "Psychology"
Department and to 80th Anniversary of Al-Farabi Kazakh
National University

1 том

Алматы
21 желтоқсан 2013ж.

Дейниченко Л.Б. ВЛИЯНИЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ РОДИТЕЛЕЙ КАК СУПРУГОВ НА ИХ ОТНОШЕНИЕ К СВОИМ ДЕТЯМ-ПОДРОСТКАМ 255

Ерсарина А.К., Кудайбергенова Г.К., Досыбаева К.Б. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НЕЙРОПСИХОЛОГИЧЕСКИХ МЕТОДОВ КОРРЕКЦИИ ТРУДНОСТЕЙ ШКОЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ 268

Есіркепова Ұ.Р. ҚЫЗДАРДЫҢ ӨЗІН-ӨЗІ БАҒАЛАУЫНА АРТЫҚ САЛМАҚТЫЛЫҚТЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЫҚПАЛЫ 276

Жаканова Т.А., Алибаева Р.Н. КОМПЬЮТЕРЛІК ТӘУЕЛДІЛІКТІҢ ПАЙДА БОЛУ СЕБЕПТЕРІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ДАМУ КЕЗЕҢДЕРІ 281

Жәнібекқызы М.Ж., Умбетова А.Қ. СУИЦИД ДЕРТІ, ОНЫҢ АЛДЫН АЛУ ЖОЛДАРЫ 285

Жұбаназарова Н.С., Есімханова Б.Н. АТА – АТА МЕН БАЛА АРАСЫНДАҒЫ ҚАРЫМ – ҚАТЫНАСТЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ (ИСЛАМ ЖАНҰЯСЫ МЫСАЛЫНДА) 291

Жұмабекова Қ.Б., Есімханова Ә. ЖАСТАРДЫ ОТБАСЫНА ДАЯРЛАУ МӘСЕЛЕСІ 296

Илюсизова С.М. ФЕНОМЕНЫ СОЦИАЛЬНОГО МЫШЛЕНИЯ В ФАКТАХ И ЯВЛЕНИЯХ РЕАЛЬНОЙ ЖИЗНИ 302

Кабакова М.П., Басыбекова К.Е. К ПРОБЛЕМЕ ГЕНДЕРНЫХ ЦЕННОСТЕЙ: СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ 308

Қабекенов Г.У. ҚАРТАЮ ЖӘНЕ ҚАРТТЫҚ ПСИХОЛОГИЯСЫ 314

Қайырова Ж.А., Сәрсенбаева Л.О. КӘСІБИ ІС-ӘРЕКЕТКЕ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДАЯРЛЫҚТЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ МӘСЕЛЕСІНІҢ ЗЕРТТЕЛУ ЖАҒДАЙЫ 319

Калабаева М.Ш., Кунанбаева М.Н., Биекенова А.С. РОЛЬ МУЗЫКИ В ФОРМИРОВАНИИ ЛИЧНОСТИ 327

Қалымбетова Э.К., Шадыманова Ж.Ә. ЕҢБЕК ЕТУДІҢ СУБЬЕКТИВТІ МӘНІН ТҮСІНУДІҢ ТҰЛҒАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ 333

Қашағанова К.Т., Ерназарова С.Т. ЖАС МАМАНЫҢ ЖАҢА ЖҰМЫС ОРНЫНА БЕЙІМДЕЛУІНІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ 338

Ким Л.М. МСТИТЕЛЬНАЯ АГРЕССИЯ (ДЕСТРУКТИВНОСТЬ ОТМЩЕНИЯ ПО Э.ФРОММУ) 344

Alena Klyueva, Бердибаева С.К., Сахиева Ф. СТРУКТУРА ИДЕНТИЧНОСТИ РУССКОЯЗЫЧНЫХ МИГРАНТОВ В ГЕРМАНИИ (ДЕФИНИЦИИ, МЕТОДЫ ИССЛЕДОВАНИЯ, ПЕРВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ) 349

Кожамжарова К.О., Марданова Ш.С. РОЛЬ СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ В ФОРМИРОВАНИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО СТРЕССА У ППС КАЗНМУ им. С.Д.АСФЕНДИЯРОВА 365

Конырова А.А., Кейкова Т.К. ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ МАНИПУЛЯЦИЯ - ЖЕКЕ ТҰЛҒАҒА АҚПАРАТТЫҚ-ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ЖАСЫРЫН ӘСЕР ЕТУ ТӘСІЛІ РЕТІНДЕ 369

Красмик А.В., Аймаганбетова О.Х. ИССЛЕДОВАНИЕ ОСОБЕННОСТЕЙ МОТИВАЦИИ ПОВЕДЕНИЯ НАРКОЗАВИСИМЫХ 373

Кудайбергенова А.Ж., Кожамжарова К.О. СЕМЕЙНЫЕ ОТНОШЕНИЯ КАК ПОКАЗАТЕЛЬ РАЗВИТИЯ ТРЕВОЖНОСТИ В МЛАДШЕМ ШКОЛЬНОМ ВОЗРАСТЕ 381

Кудайбергенова Г.К., Тохтыбакиева Х.И. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ РАБОТА С АГРЕССИВНЫМИ ДЕТЬМИ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА 388

Кудайбергенова С.К. ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ГОТОВНОСТЬ К ОБУЧЕНИЮ В ШКОЛЕ ШЕСТИЛЕТНИХ И СЕМИЛЕТНИХ ДЕТЕЙ 396

Кудушева Н.А., Кенжебаева Р.Қ. СУИЦИДТІК МІНЕЗ -ҚҰЛЫҚТЫҢ ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ 402

Кушекбаева Ж.С., Дайрабекқызы Г., Аққұтанова М.М. АРНАЙЫ ПСИХОЛОГИЯНЫҢ ҚАЗІРГІ ТАНДАҒЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ 407

Кушекбаева Ж.С., Байжан С.Н., Рамазанқызы Э. КӨРУ ҚАБІЛЕТІ ЗАҚЫМДАЛҒАН БАЛАЛАРДЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗДЕРІ 412

художественную деятельность. Имеются научные исследования и авторские программы. В последнее время разрабатывается концепция эмоционально-образного музыкального воспитания (В.В.Кирюшин). Согласно этой концепции музыка, благодаря особому уникальному воздействию на человека, способна оказывать целенаправленное развивающее воздействие на ребенка [9].

Конечно, эта статья не претендует на полное описание проблемы, но вполне может рассматриваться, как стартовая площадка для дальнейшего научного исследования этой проблемы.

Литература

1. Хрестоматия по возрастной психологии. Учебное пособие для студентов: Сост. Л. М. Семенюк.Под ред. Д. И. Фельдштейна.— Издание 2-е, дополненное. М.: Институт практической психологии, 1996.—304 с.

2. Кадыров Р.Г. Отв.ред. Юнусов Р.Ю. Музыкальная психология: Учебное пособие/; М-во по делам культуры и спорта Респ. Узбекистан, Гос. консерватория Узбекистана. - Т.: Мусика, 2005. - 80 с.

3. Ждан А.Н.История психологии. От Античности до наших дней — М.: Изд-ва Ж42 МГУ, 1990.—367 с

4. Гарднер Г. Структура разума: теория множественного интеллекта. Изд. «Вильямс», 2007 - 512 с.

5. Майер Г. Психология эмоционального мышления //Хрестоматия по общей психологии. Психология мышления / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер. М., 1981 – 453 с.

6. Андреевой И. О становлении понятия «Эмоциональный интеллект». Вопросы психологии//2008№5, С.23

7. Теплов Б.М. Психология музыкальных способностей. Изд. АПН РСФСР, 1947 – 334 с.

8. Бабаева Ю.Д., Лейтес Н.С., Марютина Т.М., Мелик-Пашаев А.А., Новлянская З.Н., Попова Л.В., Старчеус М.С.,Юркевич В.С. Психология одаренности детей и подростков.М.: «Педагогика» – 52 с.

9. Кирюшин В.В. Интонационно-слуховые упражнения. М., 1992г. – 62 с.

10. Общая психология. Словарь. под общей ред. Петровского А. В., редактор-составитель Карпенко Л. А., ПЕР СЭ, Москва, 2005 – 336 с.

Мақалада тұлға қалыптасуындағы саздың рөлі қарастырылады. Сонымен қатар сазгердің тұлғалық қалыптасу мәселесі туралы түрлі концепциялар мен ғылыми әдіс-амалдарға теориялық талдау жасалады. Мақала авторлары кәсіби сазгер тұлға қалыптасуындағы негізгі кезеңдер мен сазды дарындылық табиғаты қарастырылады. Сонымен бірге мақалада шығармашылық потенциалдың ашылуындағы тұлғаның рөлі мен сазды дарынды балаларды дамытудағы психологиялық және педагогикалық жабдықтаудың керектігі айқындалады.

In the article the formingrole of music is described in becoming of personality of man. Also the theoretical analysis of different conceptions and scientific approaches is in-process conducted on the problem of becoming of personality of musician. The authors of the article distinguish the basic stages of becoming of personality of professional musicians and examine nature of musical gift. Also in the article actuality of scientific study of role of personality registers in opening of creative potential and necessty of психолого-педагогического accompaniment of development of the musically gifted childrer.

ЕҢБЕК ЕТУДІҢ СУБЬЕКТИВТІ МӘНІН ТҮСІНУДІҢ ТҰЛҒАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Қалымбетова Э.К.,
Шадыманова Ж.Ә.

Мақалада еңбек етудің субьективті мәнін түсінудің тұлғалық ерекшеліктері, еңбектегі субъективті мәнділік мәселелері мен еңбектің мәнін түсінуге байланысты әртүрлі жастық, жыныстық айырмашылықтар қарастырылған. Сонымен қатар, бұл мақаладан еңбек етудің субьективті мәнін түсінудің тұлғалық ерекшеліктері адамзаттың өмір сүруінің әр кезеңінде әр қилы болғанымен, бірақ олардың жалпы еңбек етудің мәнін түсінуі өмірлік қажеттіліктерге байланысты екендігін аңғаруға болады. Накты тақырыпты зерттеу қазіргі уақытта ешқандай өзектілігін жоғалтқан жоқ. Себебі, не үшін адамға еңбек өмірдің мәні болып табылады деген сұрақ қай кезде де маңызды болып табылған.

Негізгі ұғымдар: еңбек субьектісі, еңбектің субьективті мәні, тұлғаның индивидуалды-психологиялық қасиеттері, стресс және дистресс.

Ерте кезде адамдардың көпшілігі еңбек етуді қиындықпен, шарасыздықпен байланыстырса, ал кейде қуанышпен, өзін жұмыссыз екенін елестетумен, қорқынышпен байланыстырған. Адамдардың көпшілігінің санасында еңбек өмір сүру барысында өзгеріп отырады деген түсінік қалыптасқан. Еңбек ете бастаушыларда көптеген қуанышты жағдайларды күту мен еңбекке қатынасты иллюзиялар болса, ал кейде кейбіреулерінде бұл сезім еңбектің дербес өмірімен айналысар алдындағы үрейді туғызған. Кейінірек көбісінде еңбектен түңілу мен скепсис пайда болған. Кемел жаста кейбір адамдарда өзінің жұмысына деген қызығушылық пен тұрақтылық қалыптаса бастайды. Адамдардың зейнетке шығар алдындағы және шыққаннан кейінгі еңбекке деген қатынастары жағымды болса (тек жақсы нәрселерді еске алады), ал зейнеткерлердің көп бөлігі өздерінің жұмыссыздығын, әрекетсіздігін уайымдайды. Ия, осыдан адамдар үшін еңбек етудің мәні қандай деген сұрақ туындайды. Ал енді, осы еңбекті атқарушы адам болғандықтан, оны - еңбек субьектісі ретінде қарастыра отырып, еңбек субьектісі ретінде даму кезеңдеріне тоқталып өтсек.

Адамның еңбек субьектісі ретінде даму кезеңдерін зерттеумен айналысқан ғалымдар: А.Н. Леонтьев, Е.А. Климов, А.К. Маркова, Д. Сьюперт, Г. Шихи, Г. Грим, Б. Ливехуд, Э.Ф. Зеер және т.б. Г. Грим жас ерекшелікке байланысты жұмысында, әртүрлі өмір кезеңдерінен өтетін еңбек адамына келесідей әлеуметтік-психологиялық мінездемелер сәйкес келетіндігін айтады. Оның айтуы бойынша, еңбек әрекеті кезіндегі жастық шақ (23 жас) жаңа ақпараттарды қабылдауға және жұмыс дағдыларын қалыптастыруға деген жоғары талпыныспен сипатталады, жас адам белсенді және физикалық төзімді болады, сонымен қатар оның эмоциялық, қаржылық, әлеуметтік жағдайы ата-аналарына деген тәуелділіктерімен сақталады. Сол себепті де, олардың жұмыс жалақысын жоғарылатуға деген талаптары күшейеді. Ал, кәсіби тәжірибе кезеңдерін өткерген ересектік шақтағы жас маман (24-35 жас) жақсы жалақы табумен, жұмыстың жаңа әдістеріне және инновацияға деген қызығушылықтың туындауымен, біліктілікті жоғарылатуға деген талпыныстармен ерекшеленеді.